

הארכת ההכרזה על מצב חירום כליאתי

הצעה להחלטה

מחליטים, בהמשך להחלטות הממשלה מס' 1001 מיום 26.10.2023, מס' 1011 מיום 30.10.2023, מס' 1088 מיום 27.11.2023, מס' 1192 מיום 30.12.2023, מס' 1435 מיום 18.2.2024 ומס' 1524 מיום 17.3.2024 ובתוקף הסמכות לפי סעיף 19כ(ד) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – הפקודה), ואחרי ששוכנעה הממשלה כי לנוכח המצב הביטחוני השורר במדינה, שבשלו ננקטו הפעולות הצבאיות המשמעותיות, יש צורך במקומות כליאה נוספים באופן מיידי וכי לא ניתן לקיים את ההוראות לעניין שטח מחיה או את ההוראות לעניין זכאות למיטה, בהמלצת ממלא מקום נציב בתי הסוהר, להאריך את תוקפה של ההכרזה על אירוע חירום כליאתי עד ליום כ"ג באייר התשפ"ד (31 במאי 2024).

בהתאם להוראת סעיף 19כ(ד)(2) לפקודה, להודיע מיד על הארכת תקופת תוקפה של ההכרזה כאמור לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת.

דברי הסבר

רקע כללי

כידוע, נוכח מתקפת הטרור הרצחנית שהחלה מרצועת עזה ביום 7 באוקטובר 2023, הכריז שר הביטחון ביום 7 באוקטובר 2023 על מצב מיוחד בעורף, תחילה ברדיוס של 0-80 ק"מ מרצועת עזה ולאחר מכן הורחבה לשטח המדינה כולה. תוקף ההכרזה האמורה הוארך מעת לעת, עד ליום 15 באפריל 2024. כמו כן, הוכרז בצה"ל על מבצע "חרבות ברזל", והקבינט המדיני-ביטחוני הכריז על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה.

נוכח האירועים האמורים, פועלים כוחות הביטחון בעצימות גבוהה לשמירה על שלום הציבור וביטחונו. במסגרת זו, בוצעו מעצרים רבים ומצבת הכלואים במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר עלתה משמעותית והערכת גורמי הביטחון היא כי קיים צפי לקליטת עצורים רבים נוספים בתקופה הקרובה על רקע מצב המלחמה.

בהמשך לכך, ביום 18.10.2023 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי), התשפ"ד-2023 (להלן – הוראת השעה), והחוק פורסם ברשומות ונכנס לתוקף באותו היום. תוקפה של הוראת השעה נקבע לשלושה חודשים, עד ליום 18.1.2024.

במסגרת תיקון החוק האמור, התווסף הסדר, הקבוע בסעיף 19כ לפקודת בתי הסוהר, המאפשר לשר לביטחון לאומי, בהמלצת נציב בתי הסוהר ובהסכמת ראש הממשלה ושר הביטחון, להכריז על מצב חירום כליאתי אם שוכנע כי בשל המצב הביטחוני השורר במדינה, שבשלו הכריז שר הביטחון 'מצב מיוחד בעורף', יש צורך במקומות כליאה נוספים באופן מידי, או שקיימת סבירות גבוהה כי יהיה צורך כאמור, וכי לא ניתן לקיים את הוראות הדין לעניין שטח מחיה מזערי או את הוראות הדין לעניין זכאות למיטה לפי סעיף 11ב(ג)(2) לפקודת בתי הסוהר או לפי סעיף 9(ב)(2) לחסד"פ מעצרים. משמעות ההכרזה, כי ניתן יהיה לחלין עצורים ואסירים תוך חריגה מהוראות הדין לעניין שטח מחיה, וככל שיידרש, אף לחלין שלא על מיטה תוך חריגה מהוראות הדין לעניין זכאות למיטה.

בהתאם ובהמשך לכך, לאור הנתונים שהתקבלו באותה העת מהם עלה כי חלה עלייה משמעותית בהיקפי הכלואים בשירות בתי הסוהר מאז תחילת המלחמה, ולאחר שהשר לביטחון לאומי שוכנע כי יש צורך במקומות כליאה נוספים באופן מיידי וכי לא ניתן לקיים את הוראות הדין לעניין שטח מחיה או את הוראות הדין לעניין זכאות למיטה, בהמלצת הנציב ובהסכמת ראש הממשלה ושר הביטחון, הכריז השר ביום 22.10.2023 על מצב חירום כליאתי לתקופה של חמישה ימים, עד ליום 26.10.2023. בהמשך לכך, בהתאם לסמכותה לפי סעיף 19כ(ג) לפקודה, האריכה הממשלה את תוקפה של ההכרזה בחמישה ימים, עד ליום 31.10.2023.

בהמשך לכך, בהתאם להוראת סעיף 19כ(ד) כנוסחו דאז, ביום 30.10.2023 התליטה הממשלה להאריך את תוקפה של ההכרזה לתקופה של חודש נוסף, עד ליום 30.11.2023. זאת, בכפוף

לאישור הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, אשר התקבל ביום 31.10.2023.

בהמשך לכך, ביום 27.11.2023 החליטה הממשלה להאריך את תוקפה של ההכרזה לתקופה של כחודש נוסף, עד ליום 31.12.2023. זאת, בכפוף לאישור הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, אשר התקבל ביום 28.11.2023.

ביום 30.12.2023 החליטה הממשלה להאריך את תוקפה של ההכרזה עד ליום 18.1.2024. זאת, בכפוף לאישור הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, אשר התקבל ביום 31.12.2023.

נוכח הנתונים שהתקבלו משירות בתי הסוהר באותה העת, אשר הצביעו על כך שהשיקולים והצורך אשר עמדו בבסיס חקיקת הוראת השעה עדיין רלוונטיים ואף ביתר שאת, במסגרת החוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי) (תיקון), התשפ"ד-2024 (להלן – התיקון), הוארכה הוראת השעה עד ליום 31.5.2024 וכן בוצעו תיקונים נוספים, ובהם תיקון הנוגע למנגנון ההכרזה. בהתאם לתיקון האמור, אם החליטה הממשלה להאריך את תקופת תוקפה של ההכרזה, על הממשלה להודיע על כך מיד לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, אשר רשאית לאשר את ההכרזה, לאשרה בשינויים או לא לאשרה. תוקפה של ההכרזה יפקע בתוך שלושה ימים מיום שניתנה אלא אם כן אישרה אותה הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת לפני תום המועד האמור. כמו כן, במסגרת התיקון הוארך תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כליאתי עד ליום 18.2.2024.

ביום 18.2.2024 החליטה הממשלה להאריך את תוקפה של ההכרזה עד ליום 18.3.2024 ומסרה על כך הודעה לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת. ביום 21.2.2024 אישרה הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת את הארכת ההכרזה.

בהמשך לכך, ביום 17.3.2024 החליטה הממשלה להאריך את תוקפה של ההכרזה עד ליום 18.4.2024 ומסרה על כך הודעה לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת. ביום 19.3.2024 אישרה הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת את הארכת ההכרזה.

כעת, בהתאם לנתונים המעודכנים שהתקבלו משירות בתי הסוהר, מצבת הכלואים במתקני הכליאה הוסיפה לעלות, כך שמתחילת המלחמה (7.10.2023) ועד ליום 7.4.2024 עלתה מצבת הכלואים בלמעלה מ- 4,940 כלואים ועומדת נכון ליום 7.4.2024 על 21,302 כלואים. העליה המשמעותית במצבת הכלואים בתקופת המלחמה חריגה גם ביחס למגמת העלייה במצבת הכלואים לה היינו עדים בשנתיים שקדמו לפרוץ המלחמה.

על כן, בהתאם להמלצת ממלא מקום נציב בתי הסוהר מיום 8.4.2024, נוכח העלייה המשמעותית בהיקפי הכלואים ובשים לב לכך שמגמת העליה עודנה נמשכת, ועל מנת לאפשר המשך קליטת עצורים במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר ולתת מענה לגורמי הביטחון, יש צורך בהארכת תוקף ההכרזה על מצב חירום כליאתי.

נוכח האמור מוצע, בהתאם לסעיף 19(כד) לפקודת בתי הסוהר, כי הממשלה תאריך את ההכרזה על מצב חירום כליאתי עד ליום 31.5.2024, בהלימה לתוקפה הנוכחי של הוראת השעה, וכן מוצע, בהתאם להוראת סעיף 19(כד)(2) לפקודה, תודיע מיד על הארכת תקופת

תוקפה של ההכרזה לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת. יצוין כי הוראת השעה בתוקף עד ליום זה.

יצוין כי המשרד לביטחון לאומי ושירות בתי הסוהר פועלים כל העת לקידום צעדים ופעולות להגדלת מקומות הכליאה ולהרחבת מרחב המחיה במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר, לרבות מכוח החלטות הממשלה בנושא. במסגרת זו, המשרד לביטחון לאומי ושירות בתי הסוהר פועלים ליישום החלטת ממשלה מס' 1903 מיום 23.10.2022, ובכלל זה, קידום הרחבת מתקני הכליאה "מעשיהו" ו"צלמון" כך שיתווספו החל מסוף שנת 2024 ועד סוף שנת 2027 באופן מדורג מאות מקומות כליאה בשטחם; לקידום פעולות למימוש פרויקט הקמת אשכול מגידו; להגברת השימוש בפיקוח אלקטרוני.

כמו כן, ביום 26.12.2023 התכנס צוות ההיגוי והיישום הלאומי בראשות מנכ"ל המשרד לביטחון לאומי, אשר הוקם מכוח החלטת ממשלה מס' 1903, ובהשתתפות כלל הגורמים הרלוונטיים, לביצוע הערכת מצב כליאה לאומית. במסגרת זו, נוכח תמונת המצב במתקני הכליאה והמחסור במקומות כליאה עלו הצעות לפתרונות אפשריים נוספים, לרבות לטווח הזמן המיידי, וסוכם כי הדברים ייבחנו וכי יוצגו פתרונות אפשריים לדרג המדיני, לצורך קידומם. בהמשך לכך, הנושא נדון בוועדת השרים לענייני ביטחון לאומי במהלכה הנהח ראש הממשלה את המטה לביטחון לאומי לסייע בקידום פתרונות מיידים לסוגיית מצוקת הכליאה והתקיימו מס' דיונים בנושא. כמו כן, ביום 10.3.2024 קיים ראש הממשלה דיון בנושא והנהח את הגורמים הרלוונטיים לפעול לקידום תכנית להרחבת היצע מקומות הכליאה לכלואים ביטחוניים באופן מיידי.

בנוסף, שירות בתי הסוהר החל לאכלס, באופן מדורג, את מקומות הכליאה שנוספו במתקן הכליאה "אלה" מכוח החלטת ממשלה 291 מיום 2.8.2020. כמו כן, המשרד לביטחון לאומי ושירות בתי הסוהר פועלים ליישום תכנית להסבת שטחים ציבוריים למקומות כליאה נוספים במתקני כליאה ביטחוניים, אשר צפויה להוסיף כ-880 מקומות כליאה נוספים. במסגרת זו, הושלמה בנייתם של למעלה מ-150 מקומות כליאה. בנוסף, שירות בתי הסוהר פועל להשמת מקומות כליאה נוספים. כמו כן, ביום 12.3.2024 פורסם ברשומות החוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (תיקון מס' 66 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (חופשה מיוחדת לאסיר), התשפ"ד – 2024, אשר יאפשר מתן חופשה מיוחדת לאסירים 45 יום טרם מועד שחרורם ובכפוף לבחינה פרטנית. שירות בתי הסוהר החל ביישום ההסדר.

בנוסף, בהתאם להנחיית ראש הממשלה, בימים אלה מקודמת הצעת החלטה במסגרתה מוצע להוסיף למעלה מ-1,000 מקומות כליאה נוספים במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר.

אולם, בעת הזו, אין בפעולות המקודמות בכדי לתת מענה לעלייה המשמעותית, המהירה והחדה בהיקפי הכלואים נוכח המעצרים הרבים בתקופת מלחמת חרבות ברזל. על כן, מוצע במסגרת הצעת ההחלטה לפעול להארכת תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כליאתי.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 1001 מיום 26.10.2023 שעניינה "הארכת ההכרזה על אירוע חירום כליאתי";
החלטת ממשלה מס' 1011 מיום 30.10.2023 שעניינה "הארכת ההכרזה על אירוע חירום כליאתי";
החלטת ממשלה מס' 1088 מיום 27.11.2023 שעניינה "הארכת ההכרזה על אירוע חירום כליאתי";
החלטת ממשלה מס' 1192 מיום 30.12.2023 שעניינה "הארכת ההכרזה על אירוע חירום כליאתי";
החלטת ממשלה מס' 1435 מיום 18.2.2024 שעניינה "הארכת תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כליאתי";
החלטת ממשלה מס' 1524 מיום 17.3.2024 שעניינה "הארכת תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כליאתי

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעתה של הסגנית הבכירה ליועץ המשפטי של המשרד, אשר הוסמכה על ידו לכך.

סיווגים

סיווג ראשי: 05 ממשלה

תחום פעולה עיקרי: 07 אכיפת החוק.

מגיש: השר לביטחון לאומי

ג' בניסן התשפ"ד
11 באפריל 2024

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה:

הארכת תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כלילתי

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

כידוע, נוכח מתקפת הטרור הרצחנית שהחלה מרצועת עזה ביום 7 באוקטובר 2023, הכריז שר הביטחון ביום 7 באוקטובר 2023 על מצב מיוחד בעורף, תחילה ברדיוס של 0-80 ק"מ מרצועת עזה ולאחר מכן הורחבה לשטח המדינה כולה. תוקף ההכרזה האמורה הוארך מעת לעת, עד ליום 15 באפריל 2024. כמו כן, הוכרז בצה"ל על מבצע "חרבות ברזל", והקבינט המדיני-ביטחוני הכריז על נקיטת פעולות צבאיות משמעותיות, בהתאם לסעיף 40 לחוק-יסוד: הממשלה.

נוכח האירועים האמורים, פועלים כוחות הביטחון בעצימות גבוהה לשמירה על שלום הציבור וביטחונו. במסגרת זו, בוצעו מעצרים רבים ומצבת הכלואים במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר עלתה משמעותית והערכת גורמי הביטחון היא כי קיים צפי לקליטת עצורים רבים נוספים בתקופה הקרובה על רקע מצב המלחמה.

בהמשך לכך, ביום 18.10.2023 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כלילתי), התשפ"ד-2023 (להלן – הוראת השעה), והחוק פורסם ברשומות ונכנס לתוקף באותו היום. תוקפה של הוראת השעה נקבע לשלושה חודשים, עד ליום 18.1.2024.

במסגרת תיקון החוק האמור, התווסף הסדר, הקבוע בסעיף 19כ לפקודת בתי הסוהר, המאפשר לשר לביטחון לאומי, בהמלצת נציב בתי הסוהר ובהסכמת ראש הממשלה ושר הביטחון, להכריז על מצב חירום כלילתי אם שוכנע כי בשל המצב הביטחוני השורר במדינה, שבשלו הכריז שר הביטחון 'מצב מיוחד בעורף', יש צורך במקומות כליאה נוספים באופן מידי, או שקיימת סבירות גבוהה כי יהיה צורך כאמור, וכי לא ניתן לקיים את הוראות הדין לעניין שטח מחיה מזערי או את הוראות הדין לעניין זכאות למיטה לפי סעיף 11ב(ג)(2) לפקודת בתי הסוהר או לפי סעיף 9ב(2) לחס"פ מעצרים. משמעות ההכרזה, כי ניתן יהיה להלין עצורים ואסירים תוך חריגה מהוראות הדין לעניין שטח מחיה, וככל שיידרש, אף להלין שלא על מיטה תוך חריגה מהוראות הדין לעניין זכאות למיטה.

בהתאם ובהמשך לכך, לאור הנתונים שהתקבלו באותה העת מהם עלה כי חלה עליה משמעותית בהיקפי הכלואים בשירות בתי הסוהר מאז תחילת המלחמה, ולאחר שהשר לביטחון לאומי שוכנע כי יש צורך במקומות כליאה נוספים באופן מיידי וכי לא ניתן לקיים את הוראות הדין לעניין שטח מחיה או את הוראות הדין לעניין זכאות למיטה, בהמלצת הנציב ובהסכמת ראש הממשלה ושר הביטחון, הכריז השר ביום 22.10.2023 על מצב חירום כלילתי לתקופה של חמישה ימים, עד ליום 26.10.2023. בהמשך לכך, בהתאם לסמכותה לפי סעיף 19כ(ג) לפקודה, האריכה הממשלה את תוקפה של ההכרזה בחמישה ימים, עד ליום 31.10.2023.

בהמשך לכך, בהתאם להוראת סעיף 19כ(ד) כנוסחו דאז, האריכה הממשלה, באישור הוועדה לביטחון הלאומי של הכנסת, את ההכרזה מעת לעת, עד ליום 18.1.2024.

נוכח הנתונים שהתקבלו משירות בתי הסוהר באותה העת, אשר הצביעו על כך שהשיקולים והצורך אשר עמדו בבסיס חקיקת הוראת השעה עדיין רלוונטיים, במסגרת החוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כלילתי) (תיקון), התשפ"ד-2024 (להלן – התיקון), הוארכה הוראת השעה עד ליום 31.5.2024 וכן בוצעו תיקונים נוספים, ובהם תיקון הנוגע למנגנון ההכרזה. בהתאם לתיקון האמור, אם החליטה הממשלה להאריך את תקופת תוקפה של ההכרזה, על הממשלה להודיע על כך מיד לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת, אשר רשאית לאשר את ההכרזה, לאשרה בשינויים או לא לאשרה. תוקפה של ההכרזה יפקע בתוך שלושה ימים מיום שניתנה אלא אם כן אישרה אותה הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת לפני תום המועד האמור. כמו כן, במסגרת התיקון הוארך תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כלילתי עד ליום 18.2.2024.

ביום 18.2.2024 החליטה הממשלה להאריך את תוקפה של ההכרזה עד ליום 18.3.2024 ומסרה על כך הודעה לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת. ביום 21.2.2024 אישרה הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת את הארכת ההכרזה.

בהמשך לכך, ביום 17.3.2024 החליטה הממשלה להאריך את תוקפה של ההכרזה עד ליום 18.4.2024 ומסרה על כך הודעה לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת. ביום 19.3.2024 אישרה הוועדה לביטחון לאומי של הכנסת את הארכת ההכרזה.

כעת, בהתאם לנתונים המעודכנים שהתקבלו משירות בתי הסוהר, מצבת הכלואים במתקני הכליאה הוסיפה לעלות, כך שמתחילת המלחמה (7.10.2023) ועד ליום 7.4.2024 עלתה מצבת הכלואים בלמעלה מ- 4,940 כלואים ועומדת נכון ליום 7.4.2024 על 21,302 כלואים. העלייה המשמעותית במצבת הכלואים בתקופת המלחמה חריגה גם ביחס למגמת העלייה במצבת הכלואים לה היינו עדים בשנתיים שקדמו לפרוץ המלחמה.

על כן, בהתאם להמלצת ממלא מקום נציב בתי הסוהר מיום 8.4.2024, נוכח העלייה המשמעותית בהיקפי הכלואים ובשים לב לכך שמגמת העלייה עודנה נמשכת, ועל מנת לאפשר המשך קליטת עצורים במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר ולתת מענה לגורמי הביטחון, יש צורך בהארכת תוקף ההכרזה על מצב חירום כליאתי.

נוכח האמור מוצע, בהתאם לסעיף 19(ד) לפקודת בתי הסוהר, כי הממשלה תאריך את ההכרזה על אירוע חירום כליאתי עד ליום 31.5.2024, בהלימה לתוקפה הנוכחי של הוראת השעה, וכן מוצע, בהתאם להוראת סעיף 19(ד)(2) לפקודה, להודיע מיד על ההארכת תקופת תוקפה של ההכרזה לוועדה לביטחון לאומי של הכנסת.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בהתאם לסעיף 11ב(ג)(2) לפקודת בתי הסוהר, אסיר יהיה זכאי, בין היתר, למיטה, מזון ושמיכות לשימוש האישי. הוראה דומה ביחס לעצורים קבועה בסעיף 9(ב)(2) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996. בנוסף, בהתאם לפסיקת בית המשפט בבג"ץ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח ואח' נ' השר לביטחון הפנים ואח' המדינה הודיעה לבית המשפט בשנת 2019 כי שטח המחיה עומד על 3 מ"ר לכל עצור ואסיר. כבר במהלך השנתיים שקדמו לפרוץ המלחמה חלה עלייה משמעותית בהיקפי הכלואים המוחזקים במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר, אשר מתמודד עם מחסור במקומות כליאה המקשה על קליטת עצורים נוספים במתקני הכליאה ושיבוצם בהתאם להוראות הדין. בנוסף, מפרוץ המלחמה, חלה עליה נוספת במצבת הכלואים במתקני הכליאה של שירות בתי הסוהר, חדה וחריגה גם ביחס למגמת העלייה שהיתה קודם לכן, כך שבהתאם לנתונים המעודכנים של שירות בתי הסוהר, מיום 7.10.2023 ועד ליום 7.4.2024 עלתה מצבת הכלואים בלמעלה מ- 4,940 כלואים ועומדת נכון ליום 7.4.2024 על 21,302 כלואים.

בשל מצב המלחמה בו מצויה מדינת ישראל ועל מנת לאפשר המשך קליטת עצורים במתקני שירות בתי הסוהר וכן מתן מענה לצרכי הביטחון, נקבע ההסדר הזמני בהוראת השעה, כמפורט לעיל, אשר מאפשר קליטת עצורים נוספים תוך חריגה מהוראות הדין לעניין שטח מחיה, וככל הנדרש, גם לחלין שלא על מיטה תוך חריגה מהוראות הדין לעניין זכאות למיטה. ההכרזה על מצב חירום כליאתי וכן הארכת ההכרזה המוצעת כעת מבוצעת מכוח ההסדר האמור.

בנוסף, כמפורט בהצעת ההחלטה, בשל השלכות ההסדר ובשל צרכי הכליאה הנוכחיים, נבחנים ומקודמים על ידי שירות בתי הסוהר והמשרד לביטחון לאומי, בשיתוף הגורמים הרלוונטיים, צעדים נוספים שיהיה בהם כדי להקל במידה מסוימת על הצפיפות במתקני הכליאה, וזאת בנוסף לפעולות ולצעדים המקודמים מכוח החלטת ממשלה מס' 1903 מיום 23.10.2023 והחלטות הממשלה הנוספות העוסקות בנושא. במסגרת זו, מקודמים צעדי בינוי הצפויים לחוסיף אלפי מקומות כליאה נוספים, לצד קידום חלופות כליאה.

יצוין כי ביום ה- 30.10.2023 ניתן פסק דין בבג"ץ 7650/23 האגודה לזכויות האזרח בישראל ואח' נ' השר לביטחון לאומי ואח', שהוגשה כנגד הוראת השעה. בית המשפט דחה את העתירה וקבע במסגרת פסק הדין כי לא נמצאה עילה להתערבות שיפוטית בהוראת השעה, זאת, בין השאר, בשל "העובדה כי מדובר בתיקון, קצוב בזמן, הכולל איזונים ובלמים פנימיים לרבות מנגנוני פיקוח, אישור ואשרור תוך הפעלת שיקול דעת, העשויים ליתן מרפא, ככל שיש בו צורך, לטענות העותרות, עצם היותו מנגנון שנועד להתמודד עם מצב חירום פתאומי שמדינת ישראל לא ידעה כמותו מאז הקמתה – הכריעו את הכף."

בהמשך לכך, במסגרת הודעת העדכון שמסרה המדינה לבית המשפט בבג"ץ 1892/14 ביום 18.12.2023, לצד תיאור התקדמות יישום החלטת ממשלה מס' 1903 וצעדים נוספים, הביאה המדינה לידיעת בית המשפט את השפעת מלחמת חרבות ברזל על מערך הכליאה, את העליה שחלה בהיקפי הכלואים המוחזקים בשירות בתי הסוהר וכן את חקיקת הוראת השעה. בהמשך להודעת עדכון זו ובהתאם להחלטת בית המשפט, הגישו העותרים ביום 28.1.2024 את תגובתם, במסגרתה ביקשו העותרים כי בית המשפט יורה למשיבים על הגשת הודעת עדכון נוספת, ובה יפרטו את צעדים הננקטים להתמודדות עם שינוי הנסיבות. בהמשך לכך, ולאחר שניתנו מס' ארכות בנושא, על המדינה להגיש הודעה מעדכנת עד ליום 12.4.2024.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) ומנהל מערך ייעוץ וחקיקה והמשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט פלילי) – אין מניעה משפטית לקידום ההצעה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:

אין מניעה משפטית לאישור הצעת ההחלטה.

חתימה

סגנית בכירה ליועץ המשפטי
תפקיד

גלי קרו
שם

שירות בתי הסוהר לשכת נציב
Israel Prison Service Commissioner's office

שירות בתי הסוהר

- בלמ"ס -

לשכת מ"מ נציב			
תאריך	:	08/04/2024	
	:	כ"ט באדר ב', התשפ"ד	
אסמכתא	:	27866524	

השר לביטחון לאומי

שלום רב,

הנדון : הארכת ההכרזה על מצב חירום כליאתי

סימוכין : מסמך מאת אגף האסיר שבש"ס מיום 07.04/2024 [סימוכין : 27343024]

בהתאם להוראות סעיף 19 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], תשל"ב-1971¹ (להלן: "החוק"),
הריני לפנות אליך בהמלצה להארכת תוקפה של ההכרזה על מצב חירום כליאתי, וזאת כפי
שיפורט להלן:

1. ביום 22.10.2023 ניתנה לראשונה הכרזה על מצב חירום כליאתי, ומאז הוארך תוקפה של
ההכרזה מעת לעת – הארכה אחרונה ניתנה במסגרת החלטה מספר 1524 של הממשלה מיום
17.03.2024 ואושרה על ידי הוועדה לביטחון לאומי בכנסת ביום 19.03.2024, ותוקפה עד
ליום 18.04.2024.

2. ההכרזות כאמור, נתנו בהתבסס על חוות דעת של גורמי המקצוע ולפיה, תמונת המצב
הכליאתית המשברית, החריפה באופן דרמטי בעקבות פרוץ המלחמה והצורך בקליטה של
עצורים רבים באופן מתמשך, אשר הביא לעלייה משמעותית במצבת הכלואים והעלה צורך
מידי בהכרזה על אירוע חירום כליאתי.

3. גם כעת, כחצי שנה לאחר שהוכרז לראשונה על מצב חירום כליאתי, תמונת מצב הכליאה,
כפי שפורטה בחוות הדעת של אגף האסיר שבסימוכין, מעידה על כך שיש צורך במקומות
כליאה נוספים באופן מיידי, וזאת לנוכח המשך העלייה הנרחבת והמשמעותית במצבת
הכלואים – עלייה העומדת, עד כה, על למעלה מ-4,900 כלואים מתחילת המלחמה, לכדי
מצבה העומדת על כ- 21,300 כלואים.

למותר לציין כי המשך הקליטה המלאה והמסיבית של העצורים בעת הזו, מתחייבת לצורך
מתן מענה לפעילות האינטנסיבית של גופי הביטחון במצב המלחמה.

¹ על פי החוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי), התשפ"ד-2023 מיום 18/10/2023, וכפי שהוארך במסגרת החוק לתיקון פקודת בתי הסוהר (מס' 64 – הוראת שעה – חרבות ברזל) (מצב חירום כליאתי) (תיקון), התשפ"ד-2024 מיום 18/01/2024

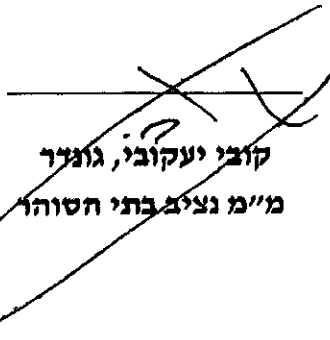
"כִּי-חֲזַק בְּרִיחֵי שְׂעָרָיָה" תהלים קמ"ז י"ג

שירות בתי הסוהר לשכת נציב
Israel Prison Service Commissioner's office

4. לאור כל המפורט לעיל, קיים צורך להמשיך ולאפשר לשירות בתי הסוהר, לבצע ציפוף במתקני כליאה בהתאם להוראות סעיף 19כא לחוק.
5. על כן, אבקשך להביא המלצתי זו בפני הממשלה, על מנת שתוקפה של ההכרזה על מצב חירום כליאתי יוארך לתקופה של חודש ימים לכל הפחות, שכן בשלב זה נראה כי הצורך במקומות כליאה אשר יאפשרו, כאמור, את המשך פעילות גורמי הביטחון, לא עתיד להשתנות בתקופה זו.

קובי יעקובי, גונדר
מ"מ נציב בתי הסוהר

8.4.2024

תאריך

"כייחודן בריחי שערך" תהלים קמ"ז יג